

Försäkringsvillkor

för premiefrielseförsäkring
och sjukpension ITP 1 samt sjuk-
och efterlevandepension vid
utlandstjänstgöring ITP 1

Gäller från och med 1 april 2024

Innehåll

Försäkringsavtalet.....	3
Pensionsmedförande lön för premiebefrielseförsäkring och sjukpension.....	8
Premiebefrielseförsäkring.....	9
Sjukpension.....	14
Efterskydd för sjukpension och premiebefrielseförsäkring.....	19
Utbetalningsbestämmelser.....	20
Premier och premiebetalning.....	21
Överskott till försäkrade och försäkringstagare.....	23
Information från Alecta.....	24
Om du inte är nöjd.....	25
Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring – ITP Utland.....	26
Särskilda bestämmelser för ITP Sjö och ITP Skärgård.....	29
Ordlista.....	30

Har du frågor är du välkommen att kontakta oss

Alecta Tjänstepension Ömsesidigt

Telefon 020-78 22 80

103 73 Stockholm | alecta.se

Alecta är förvaltare av tjänstepension sedan 1917.

Vi står på kundernas sida med ett enda fokus

– att erbjuda trygghet under och efter arbetslivet.

1. Försäkringsavtalet

1.1 Inledning

Om ITP-planen

Dessa försäkringsvillkor gäller för premiefrielseförsäkring och sjukpension som är utformade enligt överenskommelsen mellan Svenskt Näringsliv och Förhandlings- och samverkansrådet PTK (nedan PTK) om avdelning 1 enligt ITP-planens avsnitt A samt för sjuk- och efterlevandepension vid utlandstjänstgöring i ITP-planens avsnitt C.

ITP är ett kollektivavtal om tjänstepension för privatanställda tjänstemän mellan Svenskt Näringsliv och PTK (nedan kollektivavtalsparterna).

Försäkringsvillkoren beskriver och förtydligar kollektivavtalet om ITP-planens avsnitt A avdelning 1 (nedan ITP 1) och ITP-planens avsnitt C. För försäkringarna gäller, förutom dessa försäkringsvillkor:

- Svensk lag.
- Vid varje tidpunkt gällande överenskommelse om ITP-planen mellan Svenskt Näringsliv och PTK.
- Alectas vid varje tidpunkt gällande försäkrings tekniska riktlinjer och beräkningsunderlag.
- Alectas vid varje tidpunkt gällande tillämpningsregler avseende ITP 1. Eftersom regelverket för ITP 1 är omfattande återges endast planens huvudregler i dessa försäkringsvillkor. Kompletterande regler finns i många fall i Alectas tillämpningsregler.
- Beslut i ITP-nämnden.

Basbelopp

Med prisbasbelopp respektive inkomstbasbelopp i Alectas försäkringsvillkor avses de basbelopp som för varje år fastställs enligt 2 kap. 7 § respektive 58 kap. 27 § socialförsäkringsbalken (2010:110).

1.2 Anställda som omfattas av ITP 1

I denna punkt beskrivs kortfattat vilka anställda som omfattas av ITP 1. Mer detaljerade beskrivningar och vägledning för arbetsgivare finns på avtalat.se och på collectum.se samt för anställda på avtalat.se. Beskrivningarna nedan syftar bara till att översiktligt upplysa om kollektivavtalet och kan inte åberopas gentemot Alecta som grund för att omfattas av

försäkring enligt dessa försäkringsvillkor.

Huvudregel

Arbetsgivare som har tecknat kollektivavtal om ITP ska enligt huvudregeln anmäla tjänstemän födda 1979 eller senare till försäkring enligt ITP 1. Tjänstemän födda 1978 eller tidigare omfattas av ITP 2.

Undantag

Arbetsgivare som tidigare har saknat kollektivavtal men som blir kollektivavtalsbunden och därför nyansluts till ITP kan vid nyanslutningen tillämpa huvudregeln ovan eller välja att ansöka hos Collectum AB (nedan Collectum) om att ha premiebestämd ITP 1 för alla sina tjänstemän oavsett födelseår.

Anställda som tillhör ITP 2 och tjänar mer än tio inkomstbasbelopp per år kan, oavsett födelseår, gå över till ITP 1 om de är överens med sin arbetsgivare om detta.

Personer i den så kallade frikretsen omfattas inte av ITP 1. Frikretsen består av:

- verkställande direktör i aktiebolag
- delägare i aktiebolag, som själv eller tillsammans med maka, make, registrerad partner, föräldrar eller barn äger minst en tredjedel av aktierna
- ägare i handelsbolag, komplementär i kommanditbolag och personer som driver verksamhet under enskild firma.

Maka, make, registrerad partner och förälder till personer i frikretsen omfattas inte heller av ITP 1, i de fall dessa har samma arbetsgivare som den som ingår i frikretsen. Detta gäller även delägare som också är barn till person som omfattas av frikretsen på grund av delägarskap. Arbetsgivaren kan välja att frivilligt teckna ITP 1 för personer i frikretsen, dock inte för ägare i handelsbolag, komplementär i kommanditbolag och personer som driver verksamhet under enskild firma.

Tjänsteman som var anställd när arbetsgivaren tecknade pensioneringsavtal om ITP kan, enligt särskilda regler, välja att avstå från ITP 1 om arbetsgivaren sedan tidigare har ordnat tjänstepension på annat sätt. En anställd som avstår från ITP kan inte återgå till ITP så länge anställningen varar.

Oavsett reglerna ovan kan arbetsgivaren och den anställde ansöka hos ITP-nämnden om undantag från ITP för sin anställning hos arbetsgivaren, om det finns särskilda skäl.

1.3 Försäkringsvilkorens omfattning

Följande kollektivavtalade förmåner som ingår i ITP 1 omfattas av dessa försäkringsvillkor:

Premiebefrielse
a Premiebefrielse på grund av arbetsoförmåga
b Premiebefrielse på grund av föräldraledighet
Till den försäkrade
c Sjukpension
d Sjukpension vid utlandstjänstgöring
Till efterlevande vid försäkrads dödsfall
e Efterlevandepension vid utlandstjänstgöring

Dessa försäkringsvillkor gäller, med ett fåtal avvikelser, även för försäkringar i Alecta tecknade enligt kollektivavtalen:

- ITP Sjö
- ITP Skärgård.

Vilka eventuella avvikelser som finns i ovanstående försäkringar jämfört med dessa försäkringsvillkor (ITP 1) framgår av de kollektivavtal som gäller samt det tillägsblad som finns i dessa försäkringsvillkor.

1.4 Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är Alecta Tjänstepension Ömsesidigt (Alecta), organisationsnummer 502014-6865. Alecta är ett ömsesidigt tjänstepensionsbolag med säte i Stockholm. Delägare är dels försäkringstagarna, dels de försäkrade.

1.5 Försäkringstagare – försäkrad – förmånstagare

Försäkringstagare är arbetsgivare som anslutit sig till ITP-planen genom att ha tecknat försäkringsavtal med Alecta genom Collectum. I de fall som anges nedan under ”försäkrad”, anses dock den försäkrade vara försäkringstagare istället för arbetsgivaren.

Försäkrad är den person på vars liv eller hälsa försäkringen är tecknad. Försäkringen tecknas av arbetsgivare, med den anställde som försäkrad. Den försäkrade anses även vara försäkringstagare i fråga om rätten till försäkringsersättning (pension). Förmånstagare är den som försäkringsbelopp ska betalas ut till. För sjukpension är förmånstagaren alltid den försäkrade. För efterlevandepension vid utlandstjänstgöring gäller reglerna i punkt 11.5, *Efterlevandepension vid utlandstjänstgöring*.

1.6 Om Collectum och Avtalat

Collectum sköter på uppdrag av kollektivavtalsparterna administrationen av ITP-planen. Alecta har träffat administrationsavtal med Collectum. Detta innebär bland annat att Collectum för Alectas räkning tecknar, ändrar och avslutar pensioneringsavtal, samlar in uppgifter som ska ligga till grund för förmåner och premier, utför hälsoprövning, fakturerar premier samt lämnar generell information om ITP till försäkringstagarna. Collectum utfärdar också försäkringsbesked under varumärket Avtalat. Collectum företräder därmed Alecta i dessa uppgifter även när det inte särskilt anges i dessa försäkringsvillkor. På webbplatsen avtalat.se kan tjänstemän hos företag med kollektivavtal i den privata sektorn få information och vägledning om hur kollektivavtalad tjänstepension och försäkringar fungerar. Generell information om ITP lämnas till de försäkrade under varumärket Avtalat.

1.7 Anslutning till ITP-planen, pensioneringsavtal och anmälan av försäkrade

Anslutning till ITP-planen

Anslutning till ITP-planen sker genom att arbetsgivaren tecknar pensioneringsavtal med Collectum, som företräder Alecta. Anslutningen förutsätter att arbetsgivaren omfattas av kollektivavtal. Arbetsgivaren tecknar kollektivavtal antingen genom att bli medlem i en medlemsorganisation inom Svenskt Näringsliv eller genom att teckna ett hängavtal med ett PTK-förbund.

Innehåller kollektivavtalet om ITP bestämmelser som avviker från ITP-planen och de tillämpningsbestämmelser som Svenskt Näringsliv och PTK har fastställt, kan pensioneringsavtal om ITP-planen träffas endast efter godkännande från Svenskt Näringsliv och PTK. Ingås pensioneringsavtal utan att arbetsgivaren lämnat uppgift om att kollektivavtalet innehåller avvikelser gäller pensioneringsavtalet enligt innehållet i överenskommelsen mellan Svenskt Näringsliv och PTK om ITP-planen, utan avvikelser.

Anmälan av försäkrade

Arbetsgivaren anmäler sina anställda till ITP 1 genom Collectum, som sedan meddelar Alecta. Alecta tecknar därefter försäkringen enligt detta meddelande.

1.8 Tiden för Alectas försäkringsansvar

I försäkringsbekräftelsen anger Collectum från och med vilken tidpunkt pensioneringsavtalet träder i kraft. I punkt 14 i ITP-planens avsnitt A avdelning 1 finns en bestämmelse om garanti för anställda som hade rätt till ITP 1 men där arbetsgivaren inte tecknat något pensioneringsavtal. Om den nyss nämnda garantibestämmelsen gäller för någon anställd, ska avtalet gälla från och med den tidpunkt då garantin börjar gälla.

Försäkringstiden löper sedan till dess försäkringen blivit utbetald i sin helhet, annullerats eller till den tidpunkt från vilken Collectum meddelar att den försäkrade inte längre ska omfattas av ITP:s premiebefrielseförsäkring respektive sjukpension.

Beträffande efterlevandepension vid utlandstjänstgöring, se punkt 11, *Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring - ITP Utland*.

Försäkringsavtalet kan inte av någon part sägas upp, så länge arbetsgivaren, beträffande någon kategori av anställda, är bunden av kollektivavtal, som medför att anställd omfattas av garantin i punkt 14 i ITP-planens avsnitt A avdelning 1. Försetts arbetsgivare i konkurs eller inleds ett likvidationsförfarande har Alecta rätt att säga upp försäkringsavtalet till upphörande från den tidpunkt då konkursen respektive likvidationen avslutas.

Är arbetsgivaren inte bunden av sådant kollektiv-

avtal, gäller försäkringsavtalet till dess att det skriftligen sagts upp av arbetsgivaren eller Alecta. Alecta har då rätt att säga upp avtalet om arbetsgivaren inte betalat premien i rätt tid eller på annat sätt bryter mot villkoren för försäkringen. Alecta har också rätt att säga upp avtalet om arbetsgivare utan kollektivavtal inte vid något tillfälle under de senaste tre åren haft någon anställd tjänsteman anmäld för ITP. Avtalet träder ur kraft tidigast vid utgången av månaden efter den då arbetsgivaren eller Alecta sagt upp avtalet.

1.9 Förutsättningar för Alectas försäkringsansvar

Alectas försäkringsansvar gäller enbart försäkrade som är anmälda till Alecta genom Collectum. För anställda som omfattas av alternativ pensionslösning, enligt punkt 11 i ITP-planens avsnitt A avdelning 1, gäller ett begränsat försäkringsansvar grundat på den anmälan om alternativ pensionslösning som arbetsgivaren gjort till Collectum. Arbetsgivaren är skyldig att försäkra alla anställda som omfattas av pensioneringsavtalet under dess giltighetstid. Arbetsgivaren ska också utan dröjsmål anmäla alla ändringar av de anställdas löner och andra förhållanden som kan påverka försäkringsskyddet.

På Alectas begäran är försäkringstagaren och den försäkrade skyldiga att lämna sådana upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen eller förmånen ska tecknas, ändras eller i övrigt hanteras. Försäkringstagaren och den försäkrade ska ge riktiga och fullständiga svar på Alectas frågor.

Force majeure

Alecta ansvarar inte för förlust som kan uppstå om en behandling av ansökan, försäkringsfall eller utbetalning fördröjs på grund av krig, terrorhandling, krigsliknande förhållanden, politiska oroligheter, naturkatastrof, riksdagsbeslut, av myndighet vidtagen eller underlåten åtgärd, stridsåtgärd på arbetsmarknaden eller annan omständighet som ligger utanför Alectas kontroll. Förbehållet om stridsåtgärd gäller även om Alecta är föremål för eller själv vidtar sådan åtgärd. Befrielse från ansvar på grund av force majeure gäller så länge hindret kvarstår.

1.10 Hälsoprövning

Allmänna bestämmelser

Alecta kan neka försäkring för person som inte uppfyller Alectas krav beträffande sin arbetsförmåga. I vissa fall tillämpas dessutom krav på ett godtagbart hälsotillstånd. Bedömningen av arbetsförmåga och/eller hälsotillstånd med avseende på rätten till försäkring görs av Alecta eller Collectum.

Alecta respektive Collectum har rätt att begära in de uppgifter och handlingar som behövs för bedömningen av arbetsförmågan och hälsotillståndet från berörd person, arbetsgivaren (enbart beträffande arbetsförmågan), Försäkringskassan, läkare, vårdinrättning eller liknande. Bedömningen av hälsotillståndet får grundas på uppgifter som lämnas av dessa.

Huvudregel

ITP 1 beviljas, om den anställda vid tidpunkten för försäkringens ikraftträdande är arbetsför i den anställning som ligger till grund för anmälan. Partiellt arbetsför anställd beviljas försäkring på den arbetstid och lön som motsvarar den faktiska arbetsförmågan i anställningen.

Undantag

I följande situationer gäller andra regler för hälsoprövning än vad som framgår av huvudregeln:

A

För den tid som en redan gällande ITP-försäkring enligt avdelning 1 eller 2 är premiefriad kan ITP inte tecknas för den försäkrade genom en ny arbetsgivare för motsvarande arbetstid. När rätten till premiefrielse inte längre gäller, bortfaller denna restriktion.

B

I samband med nyanslutning av arbetsgivare, det vill säga när försäkringsavtal träffas med Alecta enligt punkt 1.7, *Anslutning till ITP-planen, pensioneringsavtal och anmälan av försäkrade*, beviljas inte ITP för en anställd som redan omfattas av motsvarande försäkring tecknad av arbetsgivaren hos annan försäkringsgivare och

där han eller hon (nedan han) på grund av arbetsförmåga har tillerkänts full premiefrielse. När rätt till full premiefrielse inte längre gäller, bortfaller denna avvikelse.

C

För att ITP 1 ska beviljas för anställd som tidigare, i enlighet med bestämmelser i pensionsplanen, har avstått eller beviljats undantag från ITP 1, krävs förutom huvudregelns krav på arbetsförmåga, att den anställda uppfyller Alectas vid varje tidpunkt gällande krav beträffande sitt hälsotillstånd.

D

Vid tecknande eller höjning av premiefrielseförsäkring för kompletterande premier, se punkt 3.5, *Ersättning från premiefrielseförsäkringen*, gäller huvudregelns krav på arbetsförmåga men i vissa fall ställs dessutom krav på den försäkrades hälsotillstånd.

E

Alecta har även i andra särskilda fall rätt att göra en hälsoprövning.

1.11 Begränsningar av förfogandet över försäkringarna

Försäkringen får inte överlåtas, pantsättas eller belånas och inte heller ändras på sådant sätt att den inte längre uppfyller villkoren för pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229).

1.12 Skatt

Försäkringen utgör enligt inkomstskattelagen (1999:1229) en pensionsförsäkring. Det belopp som utbetalas från försäkringen beskattas som inkomst av tjänst.

Alecta är skyldigt att i viss omfattning innehålla preliminär inkomstskatt. Alecta åtar sig att lämna kontrolluppgift enligt skatteförfarandelagen (2011:1244).

1.13 Flytträtt

Det finns ingen rätt att flytta de försäkringar som omfattas av dessa försäkringsvillkor.

1.14 Ändring av försäkringsvillkoren

Alecta får anpassa försäkringsvillkoren till framtida ändringar av ITP-planen liksom till ändringar av planens tillämpning som beslutats av kollektivavtalsparterna eller av behörigt organ utsett av dessa, till exempel ITP-nämnden, utan samtycke från försäkringstagare, försäkrade eller förmånstagare. Alecta har också rätt att ändra villkoren under försäkringstiden. Ändringar som normalt innebär en väsentlig försämring för försäkrade eller försäkringstagare får dock endast göras efter samtycke eller om ändringen är nödvändig till följd av ändrad lagstiftning, myndighets föreskrift eller ändrad lagtillämpning. Ändringar av mindre betydelse får göras utan samtycke. Sådan ändring meddelas genom publicering av de nya villkoren på Alectas webbplats.

Ändringar av dessa försäkringsvillkor ska godkännas av ITP-nämnden.

1.15 Personuppgifter

Alecta är personuppgiftsansvarig för de uppgifter som inhämtats för hanteringen av ITP-planen. Den personuppgiftsansvarige ansvarar för att behandlingen av personuppgifterna sker enligt bestämmelserna i aktuell dataskyddslagstiftning. De personuppgifter som behandlas är bland annat namn, personnummer, kontaktuppgifter, kontonummer och hälsouppgifter. Ändamålet med behandlingen är främst att kunna fullgöra de skyldigheter som finns inom ramen för ITP-planen och enligt lagar och myndighetsföreskrifter. Den registrerade har enligt dataskyddslagstiftningen vissa rättigheter. Detaljerad information om Alectas hantering av personuppgifter finns på Alectas webbplats.

1.16 Fortsättningsförsäkring

Det finns ingen rätt att teckna fortsättningsförsäkring för de försäkringar som omfattas av dessa försäkringsvillkor.

1.17 Försäkringsvillkor vid krig

Krigstillstånd i Sverige

Vid krigstillstånd i Sverige gäller lag (1999:890) om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m. för Alectas ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie). Alecta är fri från krigsansvarighet enligt nämnda lag för försäkring som tecknats eller för utökning av försäkringsbelopp efter krigstillståndets inträde, eller inom en period av tre månader dessförinnan.

Deltagande i krig eller politiska oroligheter utom Sverige

Försäkringen gäller inte för

- dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar då den försäkrade deltar i krig eller politiska oroligheter utom Sverige
- dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter sådant deltagande och som kan anses bero på kriget eller oroligheterna.

Deltagande i militär fredsbevarande verksamhet i FN:s regi eller enligt beslut av OSSE (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) räknas inte som deltagande i krig eller politiska oroligheter.

Vistelse utom Sverige vid krig eller krigsliknande politiska oroligheter

Vistas den försäkrade utanför Sverige i område där krig eller krigsliknande politiska oroligheter råder – utan att själv delta – gäller att om försäkringen tecknades i samband med utresan till eller under vistelsen i området, och kriget eller oroligheterna då redan pågick eller uppenbar krigsfara förelåg, gäller inte försäkringen för dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar under vistelsen i området eller inom ett år efter dess slut och som kan anses bero på kriget eller oroligheterna.

Inskränkningen gäller inte om vistelsen i området föranleds av utlandstjänstgöring under vilken den försäkrade omfattas av "Avtal om social trygghet vid utlandstjänstgöring" träffat mellan kollektivavtalsparterna.

2. Pensionsmedförande lön för premiebefrielseförsäkring och sjukpension

2.1 Inledning

Storleken på ersättningen från premiebefrielseförsäkringen enligt punkt 3 och på sjukpension enligt punkt 4 är beroende av den försäkrades pensionsmedförande lön. Vad som tillgodoräknas som pensionsmedförande lön regleras i ITP-avtalets avsnitt A avdelning 1 punkt 6. Denna lön utgörs av kontant utbetald bruttolön. I lönen ingår inte kostnadsersättningar (skattefria eller skattepliktiga).

Arbetsgivaren ska löpande per månad meddela Collectum alla ändringar av den försäkrades pensionsmedförande lön. Collectum meddelar Alecta om dessa ändringar. Ett tolv månaderssnitt av dessa pensionsmedförande löner utgör tillsammans den förmånsgrundande lönen. Storleken på förmånerna grundas alltid på denna lön.

Nedan beskrivs kortfattat hur den pensionsmedförande lönen ska beräknas. Mer detaljerade beskrivningar och vägledning för arbetsgivarens löneanmälan finns på Collectums webbplats, collectum.se. Beskrivningarna nedan syftar endast till att översiktligt upplysa om kollektivavtalet och kan inte återopas gentemot Alecta för att få försäkringen grundad på en annan pensionsmedförande lön än den som Alecta fått uppgift om från Collectum. Försäkrad som har frågor om eller synpunkter på sin pensionsmedförande lön ska istället vända sig till sin arbetsgivare och kan också hitta information på avtalat.se.

2.2 ITP-planens huvudregler

Pensionsmedförande lön, för ersättning från premiebefrielseförsäkringen enligt 3.1 A) och 3.1 C) samt för sjukpension, beräknas på den av arbetsgivaren genomsnittligt utbetalda kontanta bruttolöner, som ligger till grund för ålderspensionspremierna, under de tolv kalendermånader som föregår insjuknandedagen. Tolv månaderssnittet för dessa anmälda löner blir den förmånsgrundande lönen.

Har den försäkrade inte omfattats av ITP-planen

under hela tolv månadersperioden, ska genomsnittsbereäkningen ske på det antal månader som den försäkrade omfattats av ITP-planen under tolv månadersperioden. Om annan arbetsgivare än nuvarande finns under tolv månadersperioden räknas genomsnittet endast på lönen från den senaste anställningen.

Har den försäkrade mer än en förmånsgrundande anställning, beräknas den förmånsgrundande lönen, och därmed ersättningsbeloppet och förmånerna, separat för varje anställning.

Byter den försäkrade anställning under ett pågående sjukfall, det vill säga då en fastställd förmånsgrundande lön för premiebefrielse och sjukpension redan finns, och ny anställning är inom samma koncern, beror på fusion eller annan verksamhetsövergång ska denna nya anställning ses som samma och redan fastställt lönesnitt fortsätta att gälla.

För försäkrad som insjuknar under eller inom tolv månader efter tid med korttidsarbete enligt lag (2013:948) om stöd vid korttidsarbete ska premiebefrielse och sjukpension beräknas på pensionsmedförande lön enligt särskilt regelverk beslutat av ITP-nämnden.

3. Premiebefrielseförsäkring

3.1 Inledning

Premiebefrielse innebär att Alecta, i stället för försäkringstagaren, betalar premien för försäkringens för ålderspension och för efterlevandepension vid utlandstjänstgöring för den tid premiebefrielsen gäller. Premiebefrielse kan endast gälla för premier som är avtalade att betalas fortlöpande varje månad. Premiebefrielseförsäkringen gäller från och med den månad då den försäkrade fyller 25 år. Premiebefrielsen är beroende av graden av arbetsförmåga.

Premiebefrielseförsäkring enligt dessa villkor gäller för följande slag av premier inom ITP-planens avdelning 1:

A

Ålderspensionspremier enligt punkt 7.1 i ITP-planens avsnitt A avdelning 1.

B

Kompletterande ålderspensionspremier utöver A) ovan, grundade på punkt 7.2 i ITP-planens avsnitt A avdelning 1. Avtal om betalning av kompletterande premier träffas mellan arbetsgivaren och Collectum och kan vara utformat på olika sätt. Om premiebefrielseförsäkring ingår, framgår detta av arbetsgivarens avtal med Collectum.

C

Ålderspensionspremier enligt avsnitt C punkt 3 i ITP-planen (ålderspension vid utlandstjänstgöring).

D

Premier som avser efterlevandepension enligt avsnitt C punkt 4 i ITP-planens "Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring".

Premiebefrielseförsäkring enligt ovan gäller både för ålderspensionspremier i Alecta och för premier i andra bolag. Premiebefrielseförsäkringen gäller däremot inte för alternativa pensionslösningar enligt punkt 11 i ITP-planens avsnitt A avdelning 1.

Den sammanlagda årliga ersättningen från den försäkrades samtliga premiebefrielseförsäkringar

tecknade enligt dessa försäkringsvillkor kan aldrig överstiga 100 inkomstbasbelopp. Högsta möjliga ersättning för varje kalenderdag är 1/365 av detta belopp.

3.2 Rätt till premiebefrielse

En förutsättning för all rätt till premiebefrielse är att försäkringsfallet inträffar före 66 års ålder och under anställningstid där respektive slag av premiebefrielseförsäkring är tecknad. Vid bedömningen av sistnämnda krav betraktas således premiebefrielseförsäkring enligt 3.1 A), 3.1 B), 3.1 C) respektive 3.1 D) som skilda försäkringar.

Den försäkrade har rätt till ersättning från premiebefrielseförsäkringen, när denne är arbetsförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall, för tid utöver den lagstadgade sjuklöneperioden samt vid föräldraledighet.

Rätten till premiebefrielse gäller som längst till dess att villkoren i andra stycket inte längre är uppfyllda, dock som längst till ingången av den månad då den försäkrade fyller 66 år. Om den försäkrade före 66 år tar ut ålderspension från ITP, har den försäkrade inte rätt till premiebefrielse för den andel som uttaget av ålderspension avser. Om den försäkrade dör före 66 års ålder gäller premiebefrielsen till och med dödsfallsmånaden.

Vid arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall gäller dessutom efterskydd enligt punkt 5.

AVVIKELSE

För sjukfall som inträffat samt föräldraledighet som påbörjats före 1 januari 2023 gäller rätt till premiebefrielse som längst till ingången av den månad då den försäkrade fyller 65 år.

3.3 Krav på arbetsförmåga

Den försäkrade har rätt till ersättning från premiebefrielseförsäkringen om den försäkrade är arbetsförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall och båda nedanstående villkor är uppfyllda:

- Minskningen av arbetsförmågan ska uppgå till minst 25 procent. Minskningen beräknas utifrån

den arbetstid i anställningen som premiebefrielseförsäkringen enligt 3.1 A) grundas på. För partiellt arbetsför försäkrad som efter hälso-
prövning beviljats sådan försäkring på en lägre
arbetstid än den som gäller för anställningen,
finns rätt till premiebefrielse endast om arbets-
oförmågan utökas med minst 25 procent av den
försäkrade arbetstiden.

- Den försäkrade får ersättning från Försäkringskassan i form av sjukpenning*, reha-
biliteringspenning, sjuk- eller aktivitetsersätt-
ning.

**Med sjukpenning likställs även förebyggande sjukpenning som utbetalats med i genomsnitt 25 procent eller mer under en månad.*

Även beslut om enbart arbetsskadelivränta från Försäkringskassan, som enligt dessa villkor inte ger rätt till sjukpension, ger rätt till premiebefrielse.

Premiebefrielsen är beroende av graden av arbetsoförmåga i den försäkrade anställningen. Bedömning av arbetsförmågan sker enligt punkt 4, *Sjukpension*. Vid fullständig arbetsoförmåga gäller rätt till hel premiebefrielse. Vid partiell arbetsoförmåga beräknas ersättningen för respektive försäkringsmoment enligt vad som anges i punkt 4.6, *Sjukpensionens belopp*. Gradens av arbetsoförmåga kan vara 25, 50, 75 eller 100 procent.

När ersättning från den allmänna försäkringen inte betalas ut, av skäl som anges i socialförsäkringsbalken (2010:110) 106 kap. 12 § och 16 § samt 107 kap. 6 §, får rätten till premiebefrielse dras in.

3.4 Föräldraledighet

Premiebefrielse gäller även när den försäkrade är föräldraledig med föräldrapenning från Försäkringskassan med anledning av barns födelse eller adoption. Premiebefrielsen gäller i högst 390 dagar med föräldrapenning per födelse eller adoption. Vid föräldraledighet i form av förkortning av den normala arbetstiden gäller premiebefrielsen som längst till dess att barnet fyllt åtta år.

Premiebefrielse gäller dessutom vid föräldraledighet med tillfällig föräldrapenning från Försäkringskassan för vård av eget barn.

Premiebefrielsen är beroende av graden av för-

äldraledighet. Minst 25 procent föräldrapenning måste betalas ut för att rätt till premiebefrielse ska gälla. Gradens av föräldraledighet kan vara 25, 50, 75 eller 100 procent. Vid partiell föräldrapenning räknas till exempel två dagar med ½ föräldrapenning som en föräldrapenningdag.

3.5 Ersättning från premiebefrielseförsäkringen

Premiebestämd ålderspension enligt 3.1 A)

Vid hel premiebefrielse är ersättningen 4,5 procent av årslönedel, beräknad på förmånsgrundande lön enligt punkt 2, *Pensionsmedförande lön för premiebefrielseförsäkring och sjukpension*, till och med 7,5 inkomstbasbelopp samt 30 procent av årslönedel över 7,5 inkomstbasbelopp upp till 30 inkomstbasbelopp. Beräkningen sker utifrån det inkomstbasbelopp som gällde dagen före den då rätt till premiebefrielse inträder. För varje kalenderdag den försäkrade har rätt till ersättning från premiebefrielseförsäkringen är ersättningen 1/365 av den årliga ersättningen.

Vid partiell premiebefrielse är ersättningen beroende av graden av arbetsoförmåga respektive föräldraledighet. Ersättningen från premiebefrielseförsäkringen beräknas på den, på grund av arbetsoförmågan eller föräldraledigheten, bortfallande lönedelen.

Vid kvarstående oavbruten ersättningsrätt ändras den förmånsgrundande lönen vid varje årsskifte som inträffar efter det att rätten till premiebefrielse inträtt. Ändringen motsvarar inkomstbasbeloppets förändring per den 1 januari. En ny beräkning av ersättningen från premiebefrielseförsäkringen görs då enligt första stycket, där det nya årets inkomstbasbelopp används vid bestämning av lönegränsen 7,5 respektive 30 inkomstbasbelopp. En omräkning enligt detta stycke görs alltid vid varje årsskifte då ersättningsrätten kvarstår utan avbrott i tiden, alltså även i de särskilda fall som beskrivs nedan.

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER VID ARBETSOFORMÅGA

Så länge ersättningen från premiebefrielseförsäkringen beräknas med anledning av att den

försäkrade har sjukpenning eller liknande dagberäknad ersättning från Försäkringskassan, beräknas ersättningen på en oförändrad förmånsgrundande lön enligt första stycket ovan. Ändras graden av arbetsförmåga för den försäkrade, ändras ersättningen från premiebefrielseförsäkringen i motsvarande grad – det vill säga proportionellt. Övergår ersättningen från Försäkringskassan till sjuk- eller aktivitetsersättning fortsätter samma förmånsgrundande lön att gälla.

För försäkrad som omfattas av ITP 1 och som har partiell sjukersättning och därmed partiell premiebefrielse, ska vid en utökad arbetsförmåga, den tillkommande ersättningen från premiebefrielseförsäkringen beräknas utifrån inkomsten motsvarande arbetet på frisk del.

Omfattas den försäkrade inte längre av ITP 1 för den del han är arbetsförmögen, det vill säga på frisk del, medför den utökade arbetsförmågan ingen ökad ersättning från premiebefrielseförsäkringen.

Höjs graden av sjuk- eller aktivitetsersättning inom tolv månader efter den ursprungliga premiebefrielsens första månad, beräknas ersättningen på samma förmånsgrundande lön som tidigare. Sker höjningen vid en senare tidpunkt ska ny förmånsgrundande lön beräknas. Insjuknar den försäkrade och får sjukpenning utöver sjuk- eller aktivitetsersättning, ska alltid ny förmånsgrundande lön beräknas.

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER VID FÖRÄLDRALEDIGHET

Vid premiebefrielse med anledning av föräldraledighet beräknas ersättningen på samma förmånsgrundande lön under ersättningsperioden, även vid ändring av graden av premiebefrielse.

Kompletterande ålderspensionspremier enligt 3.1 B)

Huvudregel:

Vid hel premiebefrielse beräknas ersättningen som genomsnittet av de kompletteringspremier för vilka arbetsgivaren avtalat om premiebefrielseförsäkring och som arbetsgivaren har betalat under de tolv kalendermånader som föregår insjuknandedagen respektive föräldraledighetens första dag. Har ar-

betsgivaren inte betalat sådana kompletteringspremier under hela tolv månadersperioden, avser genomsnittsberäkningen i stället den kortare tid som premier har betalats, dock minst tre kalendermånader. I genomsnittsberäkningen ingår alla slag av kompletteringspremier som inryms i 3.1 B) ovan som premiebefrielseförsäkring har tecknats för och som arbetsgivaren betalat för den försäkrade under angiven tidsperiod.

Vid partiell premiebefrielse är ersättningen proportionell mot graden av arbetsförmåga respektive föräldraledighet.

För varje kalenderdag den försäkrade har rätt till ersättning från premiebefrielseförsäkringen är ersättningen $1/365$ av den årliga ersättningen.

Vid kvarstående oavbruten ersättningsrätt höjs ersättningsbeloppet vid varje årsskifte som inträffar efter det att rätten till premiebefrielse inträtt.

Höjningen motsvarar inkomstbasbeloppets förändring från närmast föregående år. En sänkning av inkomstbasbeloppet föranleder dock ingen sänkning av ersättningsbeloppet.

Oavsett ovanstående beräkningsregler kan den årliga ersättningen från detta slag av premiebefrielseförsäkring, vid hel premiebefrielse, aldrig vara högre än tolv inkomstbasbelopp per anställning. Vid partiell premiebefrielse reduceras högsta möjliga ersättningsbelopp i motsvarande mån.

Högsta möjliga ersättning för varje kalenderdag är $1/365$ av dessa belopp.

Undantagsregel vid vissa försäkringsfall som inträffar under de tre första kalendermånaderna av en anställning:

Om den försäkrade under månaden närmast före anställningens början omfattades av kompletterande premiebefrielseförsäkring tecknad med minst motsvarande ersättningsnivå genom en annan tidigare arbetsgivare, avser genomsnittsberäkningen den tid och de premier som har betalats av den nya arbetsgivaren utan hänsyn till huvudregelns krav på minst tre månaders genomsnitt. Om sådan tidigare kompletterande premiebefrielseförsäkring var tecknad med lägre ersättningsnivå, tillämpas kravet på tre månaders genomsnitt men den tidigare försäkringens ersättningsnivå medtas i genomsnittsberäkningen.

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

A

Vid en ändring av graden av arbetsoförmåga som inträffar senast tolv månader efter den ursprungliga insjuknandedagen, ändras ersättningen från premiefrielseförsäkringen i motsvarande grad - det vill säga proportionellt. Detsamma gäller vid en ändring av graden av arbetsoförmåga som inträffar efter längre tid än tolv månader, om den försäkrade för hela den premiefriade tiden endast får ersättning från Försäkringskassan i form av sjukpenning eller liknande dagberäknad ersättning.

B

Övergår sjukpenningen till sjuk- eller aktivitetsersättning, månadsberäknad ersättning, utan att graden av arbetsoförmåga ändrats, fortsätter samma genomsnittsberäkning att gälla.

C

Vid annan utökning av graden av arbetsoförmåga som inträffar mer än tolv månader efter den ursprungliga insjuknandedag som först medförde rätt till premiefrielse, beräknas den tillkommande ersättningen däremot utifrån en ny genomsnittsperiod enligt första stycket, baserad på den dag då arbetsoförmågan utökades. Bortfaller senare denna utökade arbetsoförmåga, bortfaller också den motsvarande ersättning som tillkommit. I de fall sjukpenning tillkommer utöver redan pågående sjuk- eller aktivitetsersättning beräknas ersättningen dock alltid på ny genomsnittsperiod.

D

Vid premiefrielse med anledning av föräldraledighet beräknas ersättningen under hela ersättningsperioden på samma genomsnittsperiod enligt första stycket, även vid ändring av graden av premiefrielse.

E

Om den försäkrade för samma tid har rätt till både premiefrielse med anledning av arbets-

oförmåga för vilken sjukpenning eller liknande ersättning utges från Försäkringskassan, och premiefrielse på grund av föräldraledighet beräknas det totala ersättningsbelopp som hade gällt vid hel premiefrielse enligt huvudregeln. Denna beräkning baseras på de kompletteringspremier som betalats under den angivna tid som föregår det först inträffade av insjuknandedagen och föräldraledighetens första dag. Därefter beräknas ersättningsbeloppen på grund av arbetsoförmåga respektive på grund av föräldraledighet, beroende på den ersättningsgrundande tiden samt graden av premiefrielse för respektive del.

F

Om den försäkrade har rätt till partiell premiefrielse med anledning av arbetsoförmåga för vilken sjuk- eller aktivitetsersättning utges från Försäkringskassan och därefter för samma tid får rätt till ytterligare premiefrielse med anledning av föräldraledighet, beräknas den tillkommande ersättningen utifrån en ny genomsnittsperiod enligt första stycket, baserad på föräldraledighetens första dag.

Ålderspension vid utlandstjänstgöring enligt 3.1 C)

Vid hel premiefrielse är ersättningen följande procenttal av årslönedel, beräknad på förmånsgrundande lön enligt punkt 2, upp till 7,5 inkomstbasbelopp:

Ålder	Procentsats
18 - 29 år	9,4 %
30 - 39 år	11,3 %
40 - 49 år	13,5 %
50 - 59 år	16,5 %
60 - 65 år *	18,5 %

* Premiefrielse ges som längst till ingången av den månad då den försäkrade fyller 66 år.

AVVIKELSE

För försäkrad som senast 30 juni 2023 fyllt 65 år gäller rätten till premiefrielse som längst till ingången av den månad då den försäkrade fyllde 65 år.

Beräkningen sker utifrån den basbeloppsgräns som gällde dagen före den då rätt till premiefrielse inträder. För varje kalenderdag den försäkrade har rätt till ersättning från premiefrielseförsäkringen är ersättningen $\frac{1}{365}$ av den årliga ersättningen.

Vid partiell premiefrielse är ersättningen beroende av graden av arbetsförmåga respektive föräldradighet. Vid ändring av graden av premiefrielse under en tidsmässigt sammanhängande ersättningsperiod beräknas den tillkommande respektive bortfallande ersättningen på samma förmånsgrundande lön och samma basbelopp som gällde vid ersättningsperiodens början.

Vid kvarstående oavbruten ersättningsrätt höjs ersättningsbeloppet vid varje årsskifte som inträffar efter det att rätten till premiefrielse inträtt. Höjningen motsvarar inkomstbasbeloppets förändring från närmast föregående år. En sänkning av inkomstbasbeloppet föranleder dock ingen sänkning av ersättningsbeloppet.

3.6 Anmälan för premiefrielse

Collectum sköter på uppdrag av Alecta administrationen av premiefrielseförsäkringen. Collectum får normalt löpande uppgift om sjukperioder och föräldradighet via Försäkringskassan. Ingen anmälan behövs därför från försäkrad eller arbetsgivare om inte Alecta eller Collectum särskilt begär det för att premiefrielsen ska starta.

För fortsatt premiefrielse efter tre månaders arbetsförmåga krävs att en sjukanmälan görs. Inkommer ingen sjukanmälan avbryts premiefrielsen.

4. Sjukpension

4.1 Inledning

Förmånsbestämd sjukpension regleras i ITP-planens avsnitt A avdelning 1, punkt 9. Att pensionen är förmånsbestämd innebär att storleken på sjukpensionen är bestämd i försäkringsavtalet. Sjukpensionen i ITP 1 kompletterar socialförsäkringen genom ett tillägg till ersättningen från Försäkringskassan. Sjukpensionen täcker en del av inkomstförlusten vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall. Det krävs att ersättning från Försäkringskassan utbetalas och att karenstiden är uppnådd för att sjukpension ska beviljas, se punkterna 4.2 och 4.3.

Den försäkrade omfattas av sjukpension under tid då den försäkrade omfattas av ITP 1, dock tidigast från och med 18 års ålder. Försäkringsskyddet upphör att gälla då premiebetalningen upphör eller senast månaden innan den då den försäkrade har rätt till ålderspension.

4.2 Krav på arbetsförmåga

Den försäkrade har rätt till sjukpension om den försäkrade är arbetsförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall och båda nedanstående villkor är uppfyllda:

- Arbetsförmågan uppgår till minst 25 procent. Minskningen beräknas utifrån den arbetstid som gällde i den anställning som försäkringen grundas på. För partiellt arbetsför försäkrad som enligt punkt 1.10, *Hälsoprövning*, beviljats försäkring på en lägre arbetstid än den som gäller för anställningen, finns rätt till sjukpension endast om arbetsförmågan utökas med minst 25 procent av den försäkrade arbetstiden jämfört med arbetsförmågan vid inträdet i försäkringen.
- Den försäkrade får ersättning från Försäkringskassan i form av sjukpenning*, rehabiliteringspenning, sjuk- eller aktivitetsersättning.

**Med sjukpenning likställs även förebyggande sjukpenning som utbetalats med i genomsnitt 25 procent eller mer under en månad.*

Försäkrad som inte längre är arbetsförmögen ska snarast meddela Alecta detta. Rätten till sjukpension upphör då arbetsförmågan upphör eller då rätt till ersättning från Försäkringskassan inte längre finns.

4.3 Karenstid

Rätt till sjukpension gäller från och med dagen efter att karenstiden uppnåtts vilket innebär att arbetsförmågan ska ha varat i mer än 90 kalenderdagar i följd eller i mer än sammanlagt 105 kalenderdagar under den senaste tolv månadersperioden.

Ett nytt insjuknande inom fem kalenderdagar från föregående sjukperiod betraktas som en direkt fortsättning på den tidigare sjukperioden.

Uppnås karenstiden under tid då sjuk- eller aktivitetsersättning betalas ut, gäller rätt till sjukpension från och med månaden efter den dag då karenstiden är uppnådd.

Vid karenstidsberäkning medräknas alla sjukdagar inom tolv månader närmast före det senaste datumet för insjuknande. Som karenstid får endast räknas tid efter det att försäkringen börjat gälla för den försäkrade. Sjukdagar från tidigare arbetsgivare tas normalt inte med i beräkningen då byte av premiebetalande arbetsgivare skett under tid för karenstidsberäkning.

För försäkrad som får sjuk- eller aktivitetsersättning utan föregående sjukskrivning kan Alecta besluta om att kortare karenstid ska gälla.

4.4 Rätt till sjukpension

Rätten till sjukpension gäller från och med dagen eller månaden efter det att karenstiden är uppnådd, se punkt 4.3, *Karenstid*. Sjukpension utbetalas inte under tid då den försäkrade har rätt till lagstadgad sjuklön.

Rätten till sjukpension gäller som längst till dess att villkoren i 4.2 och 4.3 inte längre är uppfyllda eller till dess den försäkrade dessförinnan dör, dock som längst till ingången av den månad då den försäkrade fyller 66 år.

AVVIKELSE

För sjukfall som påbörjats före 1 januari 2023 gäller rätten till sjukpension som längst till ingången av den månad då den försäkrade fyller 65 år.

När anställningen kvarstår efter 66 år och den försäkrade blir arbetsförmögen på grund av

sjukdom samt får rätt till sjukpenning från Försäkringskassan, finns rätt till sjukpension till och med den 180:e sjukdagen.

Om den försäkrade tar ut ålderspension från ITP, har den försäkrade inte för samma tid rätt till sjukpension. Om uttag av enbart en del av ålderspensionen har gjorts, har den försäkrade dock rätt till sjukpension högst motsvarande den andel av försäkringen där uttag av ålderspension inte skett. Bedömningen av rätten till sjukpension ska göras utifrån den arbetstid som gällde efter uttaget av ålderspensionen.

Återbetalning

Den försäkrade är skyldig att snarast meddela Alecta om ersättning från Försäkringskassan på grund av arbetsoförmåga börjar betalas ut, ändras eller upphör. Den försäkrade ska även lämna uppgift till Alecta om andra förhållanden som kan påverka rätten till sjukpension.

Om den försäkrade får sjukpension med för högt belopp eller för tid då den försäkrade inte har rätt till sjukpension, är den försäkrade skyldig att återbetala den felaktigt utbetalda sjukpensionen. Får den försäkrade retroaktiv ersättning från socialförsäkringen, som innebär att sjukpensionen från Alecta utbetalats med för högt belopp, är den försäkrade skyldig att återbetala det för mycket utbetalda beloppet.

Alecta har rätt att ompröva beslut och ändra utbetalningen om nya omständigheter framkommer som inte var kända vid beslutet om sjukpension.

Särskild prövning

Alecta har rätt att för försäkrad som tillhör ITP 1, i särskilda fall pröva om rätt till sjukpension finns, då ersättning betalas ut från utländsk motsvarighet till svensk försäkringskassa.

Det krävs dock att det formella kravet är uppfyllt, det vill säga att arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall föreligger till minst 25 procent utifrån den arbetstid som ligger till grund för försäkringen. Denna nedsatta arbetsförmåga ska kunna styrkas med läkarutlåtanden, journalutdrag och i övrigt relevanta fakta.

Graden av arbetsförmåga ska bedömas efter

den minskning i den försäkrades arbetsförmåga som sjukdomen eller olycksfallet med hänsyn till visade objektiva symptom kan anses ha orsakat. Vid bedömningen ska hänsyn tas inte enbart till den försäkrades vanliga arbete utan också till vilket normalt förekommande arbete som helst. Under skäligen övergångstid, dock högst sex månader, sker bedömningen utifrån den försäkrades vanliga arbete.

I förekommande fall bedömer Alectas försäkringsläkare inkomna medicinska handlingar.

4.5 Ersättningstid

Under sjukpenningtid gäller att den försäkrade har rätt till sjukpension från och med dagen efter den då karenstiden är uppnådd till och med dag 360 i sjukfallet. Detta gäller både för lönedelar över och under tio prisbasbelopp och under förutsättning att dagberäknad ersättning utbetalas från Försäkringskassan.

Från dag 361 i sjukfallet utbetalas sjukpension endast på lönedel över tio prisbasbelopp under förutsättning att dagberäknad ersättning utbetalas från Försäkringskassan.

Under tid med sjuk- eller aktivitetsersättning gäller att sjukpension betalas ut så länge beslut om månadsberäknad sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan finns.

Om den försäkrade beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan och beslutet om sjukersättning avser retroaktiv tid, beräknas sjukpensionen med hänsyn till sjukersättning från den faktiska tidpunkt som sjukpenning från Försäkringskassan har upphört att utbetalas. Om retroaktivt beviljad sjukersättning är högre än den sjukpenning som den försäkrade fått för samma tid och det medför en tilläggsutbetalning från Försäkringskassan, ska sjukpensionen ändras från samma tidpunkt som sjukersättningen gäller ifrån, det vill säga retroaktivt.

Sjukpensionen får dras in eller minskas på samma sätt som gäller för lagstadgad ersättning enligt vad som anges i 106 kap. 12 § och 16 § samt 107 kap. 6 § socialförsäkringsbalken (2010:110).

4.6 Sjukpensionens belopp

Sjukpensionen beräknas på den förmånsgrundande lönen enligt punkt 2 och med de ersättningsnivåer som gäller enligt ITP-planen.

För försäkrad som insjuknar under eller inom tolv månader efter tid med korttidsarbete enligt lag (2013:948) om stöd vid korttidsarbete ska sjukpensionen beräknas enligt regler beslutade av ITP-nämnden.

AVVIKELSE

För försäkrad som vid inträdet i ITP uppbar sjukersättning men som förvärvsarbetar enligt de särskilda reglerna i 37 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110), reduceras dock den förmånsgrundande lönen vid beräkning av sjukpensionen till att motsvara den del av lönen som inte sjukersättningsbeslut finns för.

När ersättning utbetalas enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) på grund av fullständig arbetsförmåga utbetalas hel sjukpension med följande procenttal av den förmånsgrundande lönen.

Nedanstående gäller då rätt till sjukpension finns från den 2 januari 2022 och senare. Finns rätt till sjukpension från en tidigare tidpunkt gäller istället vad som anges i den då gällande ITP-planen.

Lön	Ersättning under sjukpenningtid	
	t o m sjukdag 360	fr o m sjukdag 361
< 10 prisbasbelopp	10 %	0 %
10 prisbasbelopp - 20 inkomstbasbelopp	65 %	65 %
20 inkomstbasbelopp - 30 inkomstbasbelopp	32,5 %	32,5 %

Lön	Ersättning vid sjuk-/ aktivitetsersättning*
< 7,5 prisbasbelopp	15 %
7,5 prisbasbelopp - 20 inkomstbasbelopp	65 %
20 inkomstbasbelopp - 30 inkomstbasbelopp	32,5 %

* Dock inte om sjukpenning har utbetalats för samma tid

Vid fullständig arbetsförmåga betalas sjukpension ut med fullt belopp. Vid partiell arbetsförmåga betalas sjukpension ut med så stor del av fullt belopp, som svarar mot graden av arbetsförmåga i den anställning som försäkringen grundas på. Sjukpensionen kan betalas ut med 25, 50, 75 eller 100 procent av fullt belopp.

Det dagberäknade sjukpensionsbeloppet beräknas genom att månadsbeloppet delas med 30 dagar då rätt till sjukpension finns för del av månad.

När Försäkringskassan har fattat beslut om sjuk- eller aktivitetsersättning ändras sjukpensionen från dagberäknad ersättning till månadsberäknad ersättning. Det innebär att samma belopp gäller för hela månaden.

Beräkningen sker utifrån de basbeloppsgränser som gällde dagen före den då rätt till premiebefrielse inträder. Så länge sjukpensionen beräknas med anledning av att den försäkrade får sjukpenning eller liknande dagberäknad ersättning från Försäkringskassan, beräknas sjukpensionen på samma förmånsgrundande lön respektive basbeloppsgränser. Övergår ersättningen från Försäkringskassan till sjuk- eller aktivitetsersättning gäller detsamma.

Utökad arbetsförmåga

För försäkrad som omfattas av ITP 1 och som har partiell sjukpension under utbetalning med sjuk- eller aktivitetsersättning ska den tillkommande sjukpensionen beräknas utifrån inkomsten motsvarande arbetet på frisk del vid utökad arbetsförmåga. Då ett pågående ersättningsbeslut med månadsberäknad ersättning för ITP:s sjukpension finns och den försäkrade får dagberäknad ersättning från Försäkringskassan ses utökningen av arbetsförmågan som ett nytt sjukfall. Endast dagberäknade sjukdagar tas då med i karensberäkningen. Grad av arbetsförmåga fastställs utifrån den del som sjukersättningen inte kompenserar.

Insjuknar den försäkrade och får sjukpenning utöver sjuk- eller aktivitetsersättning, beräknas alltid ny förmånsgrundande lön.

Höjs graden av sjuk- eller aktivitetsersättning inom tolv månader efter den ursprungliga premiebefrielsens första månad, beräknas sjukpensionen

på samma förmånsgrundande lön och samma basbeloppsgränser som tidigare. Höjs graden efter tolv månader ska ny förmånsgrundande lön beräknas.

Utbetalningssamordning under sjukersättningstid

För försäkrad, som har fått sin sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan förklarad vilande enligt 36 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110), reduceras utbetalningen av sjukpensionen i motsvarande grad.

För försäkrad som har sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan, men som förvärvsarbetsbetar enligt de särskilda reglerna i 37 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110), minskas sjukpensionen enligt regler beslutade av ITP-nämnden. När slutgiltigt beslut om inkomst fastställts kan sjukpensionen räknas om.

Sjukpensionen ska samordnas (minskas) med statlig egenlivränta som utbetalas vid sjukdom. Även när den försäkrade får ersättning på grund av ersättningsplikt som staten ansvarar för samordnas sjukpensionen på lönedel upp till 7,5 prisbasbelopp med denna ersättning.

Beslutar Försäkringskassan om arbetsskadellivränta enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) på grund av nedsatt arbetsförmåga och inte enbart på grund av inkomstförlust, och denna samordnas med sjukersättningen, minskas sjukpensionen på lönedel upp till 7,5 prisbasbelopp från den tidpunkt arbetskadellivräntan gäller ifrån. Samordning görs utifrån den samordningsprocent som fastställts i beslutet om arbetsskadellivränta. Är samordningsprocenten 100 utbetalas normalt ingen sjukpension på lönedel upp till 7,5 prisbasbelopp. I de fall den försäkrade före beslutet om arbetsskadellivränta tjänade över 7,5 prisbasbelopp fastställer Försäkringskassan en bortfallsfaktor och reducerar livränteunderlaget. I dessa fall reducerar Alecta avdraget i motsvarande grad. Detta innebär att sjukpension utbetalas på lönedelar upp till 7,5 prisbasbelopp trots att samordningsprocenten är 100.

Understiger procentsatsen 100 utbetalas så stor del av sjukpensionens förmånsbelopp på lönedelar upp till och med 7,5 prisbasbelopp som utgör skillnaden mellan 100 och angiven procentsats.

Om arbetsskadellivränta utbetalas för retroaktiv tid då sjukpension redan har utbetalats, har Alecta rätt att återkräva för mycket utbetald pension.

Då reducering av livränteunderlaget har gjorts ska dock inte högre belopp återkrävas än vad som har utbetalats av Försäkringskassan med hänsyn till framräknad bortfallsfaktor.

Beviljar Försäkringskassan enbart arbetsskadellivränta ger detta inte rätt till sjukpension från Alecta.

4.7 Uppgifter och handlingar som krävs för att få sjukpension

Arbetsgivaren är skyldig att snarast möjligt sända en anmälan om arbetsoförmåga till Collectum om den försäkrade är arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall och denna arbetsoförmåga bedöms bli så långvarig att rätt till sjukpension enligt punkt 4.4, *Rätt till sjukpension*, kommer att uppstå. Anmälan ska göras på Collectums internetkontor eller på blankett. Anmälan kan också göras av den försäkrade på avtalat.se. Collectum vidarebefordrar ärendet till Alecta för handläggning. Alecta tar in uppgift om sjukperioder från Försäkringskassan och kontrollerar att utbetalning av sjukpenning, rehabiliteringspenning eller sjuk- och aktivitetsersättning görs. Nedsatt arbetsförmåga ska på begäran kunna styrkas med läkarintyg.

Inkommer inte sjukanmälan som ger rätt till ITP:s sjukpension finns heller inte rätt till fortsatt premiebefrielse, se punkt 3.3, *Krav på arbetsförmåga*, efter tre månader.

Försäkrad som gör anspråk på sjukpension, ska utan kostnad för Alecta lämna de uppgifter och läkarutlåtanden om sjukdomen eller olycksfallet och den därmed följande arbetsoförmågan som Alecta begär. Dessutom är den försäkrade skyldig att följa de föreskrifter som Alecta meddelar om undersökning eller behandling av läkare, sjukhusvård, arbetslivsinriktad rehabilitering eller liknande. Den försäkrade är skyldig att besöka en av Alecta anvisad läkare för undersökning eller behandling.

Har Alecta anvisat viss läkare för undersökning, betalar Alecta läkarens arvode för denna undersökning. Alecta betalar även den försäkrades eventuella resekostnader utanför bostadsorten, inom Sverige,

för besöket hos läkaren. Begär Alecta ett särskilt läkarutlåtande eller andra särskilda handlingar för att den försäkrade ska kunna styrka sin rätt till sjukpension, betalar Alecta kostnaderna för dessa upp till det belopp som Alecta bestämmer.

5. Efterskydd för sjukpension och premiefrielseförsäkring

5.1 Rätt till efterskydd

Försäkringsskyddet avseende sjukpension och premiefrielse gäller enbart under den tid då premiebetalning pågår. Rätten till sjukpension och premiefrielse upphör om den försäkrade slutar sin anställning eller om pensioneringsavtalet upphör att gälla eller av annat skäl inte längre gäller för den anställde.

För en försäkrad, som omfattats av sjukpension respektive premiefrielseförsäkring och som insjuknar senast inom tre kalendermånader efter det att den tidigare anställningen har upphört, och fortsätter att oavbrutet vara arbetsoförmögen så att karenstiden uppnås, gäller sjukpensionen och därmed också premiefrielseförsäkringen enligt den tidigare anställningen. Efterskydd gäller även då allt försäkringsskydd upphört på grund av att arbetsgivarens försäkringsavtal avseende ITP-planen är uppsagt och uppsägningen har trätt i kraft.

Den försäkrade får inte ha fyllt 66 år eller dess förinnan påbörjat utbetalning av ålderspension från ITP eller genom en ny anställning omfattas av försäkring likvärdig med ITP.

AVVIKELSE

För försäkrad med sjukfall som påbörjats före 1 januari 2023 gäller rätt till premiefrielse och därmed efterskydd som längst till ingången av den månad då den försäkrade fyller 65 år.

Är den försäkrade partiellt arbetsoförmögen när anställningen upphör gäller sjukpension och premiefrielseförsäkringen enbart i motsvarande grad. Försäkringsskyddet för den del av försäkringen som inte är premiefriad vid anställningens upphörande upphör därmed att gälla.

De tre ordinarie efterskyddsmånaderna gäller dock även i detta fall det vill säga rätt till utökning av arbetsoförmågan och därmed premiefrielse finns inom dessa tre månader.

Sker insjuknandet under de tre kalendermånaderna närmast efter den sista anställningsmånaden, beräknas den förmånsgrundande lönen på den tolv månadersperiod som avslutas med den sista anställningsmånaden.

Blir den försäkrade partiellt arbetsoförmögen efter tid då hel premiefrielse beviljats enligt reglerna för efterskydd gäller försäkringsskyddet fortsättningsvis enbart för motsvarande grad. Försäkringsskyddet för den del av försäkringen som inte längre är premiefriad upphör därmed att gälla.

Vid eventuell friskskrivning från ett sjukfall med efterskydd, ges tre nya efterskyddsmånader. Dock endast till den grad av arbetsoförmåga som gällde före frisktidspunkten.

Det föreligger ingen rätt till premiefrielse, efter det att den tidigare anställningen upphört, för sjukperioder som inte medför att karenstiden för sjukpension uppnås. Rätten till premiefrielse vid föräldraledighet upphör från dagen efter sista anställningsdagen.

5.2 Särskild prövning

För att upprätthålla det tidigare försäkringsskyddet genom premiefrielse har Alecta rätt att, i särskilda fall, besluta om rätt till förlängt efterskydd även om ersättning inte utgått från Försäkringskassan inom de tre avtalade efterskyddsmånaderna.

Kravet på arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall till minst 25 procent av den arbetstid som gällde i den anställning som ligger till grund för försäkringen måste vara uppfyllt. Denna nedsatta arbetsförmåga ska då kunna styrkas med läkarutlåtanden, journalutdrag och i övrigt relevanta fakta om varför ersättning från Försäkringskassan inte utbetalats.

I förekommande fall bedömer Alectas försäkringsläkare inkomna medicinska handlingar.

Alecta har rätt att även i andra fall göra särskild bedömning och därmed bevilja efterskydd.

6. Utbetalningsbestämmelser

6.1 Utbetalning av pension

Alecta betalar ut pensionen månadsvis i efterskott. Sjukpensionen utbetalas så snart Alecta fått uppgift om utbetalningsperiod från Försäkringskassan.

Pensionen betalas ut till det bankkonto som den försäkrade anger eller på annat sätt som överenskommits med den försäkrade.

Vid försenad utbetalning, det vill säga när utbetalningen görs senare än när rätten till den inträdde, betalar Alecta ränta. Räntesatsen återspeglar det allmänna ränteläget och följer den av Riksbanken fastställda referensräntan. Någon ränta betalas dock inte om den är mindre än 0,1 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp. Alecta har rätt att ändra reglerna för ränteberäkning.

6.2 Återköp

Den försäkrade respektive förmånstagare har ingen rätt till återköp av någon av de i dessa villkor beskrivna försäkringsförmånerna.

7. Premier och premiebetalning

7.1 Allmänt om premier och premiesättning

Premier är de belopp som betalas in till Alecta för att täcka kostnaderna för framtida utbetalning av pensionsförmåner.

Premier betalas som huvudregel genom månadsvis betalning.

Alectas premier grundas på försäkringstekniska antaganden som är aktsamma. Antagandena bygger på erfarenheter och observationer av Alectas försäkringsbestånd, och de följs upp regelbundet.

Vid premiesättningen kan även hänsyn tas till Alectas ekonomiska situation.

En mer detaljerad beskrivning av principerna för premiesättning framgår av Alectas Försäkringstekniska riktlinjer.

7.2 Premie för riskförsäkringar

Försäkringarna i dessa villkor är riskförsäkringar. Premien för dessa är kollektivt bestämd och utjämnad över gruppen av försäkrade.

Den utjämnade premien för premiefrielse och sjukpension anges för närvarande som en procentsats av lönen inom olika löneintervall. Premien för premiefrielse av kompletterande ålderspensionspremier enligt punkt 3,5, anges dock som en viss procentsats av den premie som omfattas av respektive premiefrielse. Premien för efterlevandepension vid utlandstjänstgöring anges för närvarande som en procentsats av lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp.

Normalt bestäms premien för riskförsäkringar för ett kalenderår i taget. Alecta kan dock ändra premien för riskförsäkringar när som helst. Premieändringar av riskförsäkringar enligt dessa villkor gäller för alla försäkringar av samma slag, både nytecknade och gamla.

Premierreduktion (rabatt) på riskpremier

Alecta kan besluta om premierreduktion (rabatt) på riskpremier, förutsatt att den ekonomiska ställningen inom respektive slag av försäkring bedöms vara tillräckligt stark. Beslut om premierreduktion fattas separat för varje slag av riskförsäkring. Premie-

reduktion ges efter enhetliga principer inom varje slag av försäkring, normalt som en procentuell reduktion av premien.

Alecta kan när som helst besluta om ändring eller avskaffande av premierreduktion. Ingen premierreduktion är således garanterad för framtiden.

7.3 Ansvaret för premiebetalningen

Alla premier för ITP 1 ska betalas av försäkringstagaren, som normalt är den försäkrades arbetsgivare.

ANMÄRKNING

När rätt till premiefrielse finns, förekommer även premiebetalning därigenom. Vidare förekommer att premier betalas av så kallade garantimedel enligt bestämmelserna i ITP-planens avsnitt A avdelning 1 punkt 14.

7.4 Betalning av premier

Månadsvis betalda premier tas alltid ut för hela kalendermånader, enligt följande.

Premier betalas från och med den månad då försäkring eller höjningen av den trätt i kraft, till och med månaden innan den försäkrade fyller 66 år.

Om den försäkrade slutar sin anställning före ovan nämnda tidpunkt eller om pensioneringsavtalet upphör att gälla eller av annat skäl inte längre omfattar den anställde, betalas premier till och med sista anställningsmånaden respektive den sista månad den försäkrade omfattas av pensioneringsavtalet. Vid avgång ur tjänst har Alecta rätt att avstå från premieuttag för avgångsmånaden, om den anställde redan blivit försäkrad genom en annan arbetsgivare för samma månad.

Beträffande rätt till premiefrielse, se punkt 3, *Premiefrielseförsäkring*.

Alla premier för ITP 1 som ska betalas av försäkringstagaren, faktureras för närvarande av Collectum. Betalning ska ske senast på den förfalldag som anges på fakturan. Förfalldagen är normalt den 15:e i månaden efter den månad som premien avser.

7.5 Premietillägg

För retroaktiva premier tillkommer ett premietillägg beräknat med den räntesats som Alecta bestämt ska gälla vid varje tidpunkt. För närvarande är räntesatsen för premietillägg sex procent per år.

Med retroaktiva premier menas premier för tid innan den månad som närmast föregår fakturans förfallodag.

8. Överskott till försäkrade och försäkringstagare

8.1 Inledning

Överskott som uppstår hos Alecta kan fördelas till försäkrade och försäkringstagare. Eftersom Alectas ambition är att pensioner under utbetalning ska behålla sin köpkraft under hela utbetalningstiden, fördelas överskott i första hand genom pensions-tillägg till pensioner under utbetalning, men fördelning av överskott kan också göras på andra sätt.

8.2 Fördelning av överskott

Överskott uppstår om utfallet av de försäkringstekniska antagandena blir mer gynnsamt än vad som antagits när premien fastställdes.

Innan fördelning av överskott kan ske måste eventuellt underskott som finns för någon del av antagandena beaktas. Alectas styrelse beslutar varje år om fördelning av överskott till försäkrade och försäkringstagare i enlighet med dessa villkor, Alectas konsolideringspolicy och de försäkringstekniska riktlinjerna.

Överskott som fördelats men ännu inte utbetalats till försäkrade och försäkringstagare är inte garanterat. Det innebär att överskott som tidigare fördelats kan reduceras om det uppstår underskott i verksamheten.

Pensionstillägg för sjukpension

Överskottet betalas i första hand ut i form av pensionstillägg till sjukpension under utbetalning. Varje belopp blir garanterat först när det betalas ut.

Pensionstillägget för sjukpension betalas ut från och med året efter det kalenderår som den förmånsgrundande lönen beräknats på. Omräkning sker per den 1 januari varje år.

Storleken på pensionstillägget motsvarar förändringen av prisbasbeloppet.

Premierreduktion

Överskott kan också fördelas genom premierreduktion enligt vad som framgår av punkt 7, *Premier och premiebetalning*.

Premierreduktion gäller tills vidare, dock högst för ett år i taget.

Annan fördelning av överskott

Alectas styrelse kan även besluta om fördelning av överskott på annat sätt än som beskrivits ovan.

8.3 Utbetalning av överskott

Utbetalning av fördelade överskott sker normalt i anslutning till utbetalning av pension eller i samband med premiebetalning.

9. Information från Alecta

9.1 Information i samband med att försäkringen börjat gälla

Snarast efter att Alecta fått anmälan från Collectum om en ny försäkrad skickas ett försäkringsbesked till den försäkrade under varumärket Avtalat.

9.2 Försäkringsbesked

Försäkringsbesked utfärdas enligt de riktlinjer som vid var tid är bestämda av kollektivavtalsparterna. Försäkringsbesked utfärdas av Collectum under varumärket Avtalat.

För det fall att uppgifterna i försäkringsbeskedet skulle vara fel eller otydliga jämfört med försäkringsavtalet och det kollektivavtal som försäkringsavtalet grundas på, har den försäkrade respektive förmånstagare rätt till ersättning enligt försäkringsavtalet och inte enligt vad som angetts på försäkringsbeskedet.

9.3 Information från Alecta

Kontrolluppgift

Alecta lämnar sådana kontrolluppgifter som enligt 15, 22 och 23 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244) ska lämnas om pensionsförsäkring.

Information vid sjukpension

Då en försäkrad har beviljats rätt till sjukpension informerar Alecta den försäkrade om den förestående utbetalningen av sjukpension samt om villkoren för denna.

Information vid dödsfall

Alecta gör kontroller genom SPAR-registret och mot Collectum för att få vetskap om att försäkrade har avlidit. När en försäkrad har avlidit, kontaktar Alecta dödsboet med anledning av försäkringsfallet. Om förmånstagare finns informerar Alecta förmånstagaren/förmånstagarna om den förestående utbetalningen av efterlevandepension vid utlandstjänstgöring samt om villkoren för denna.

Information under utbetalningstid

Under utbetalningstiden informerar Alecta vid varje årsskifte om pensionens storlek för det nya kalenderåret samt i förekommande fall om de ändringar av pensionen som inträffar under året.

Den försäkrade kan begära att få ytterligare information om sin försäkring och har rätt att ta del av de uppgifter om försäkringen som berör honom. Allmän information om försäkringsprodukterna tillhandahålls i första hand genom Alectas webbplats.

10. Om du inte är nöjd

10.1 Alecta förtydligar och omprövar

Om en försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare inte är nöjd med Alectas handläggning eller beslut ska denne i första hand meddela detta till Alecta. Det kan till exempel ha uppstått missförstånd som går att klara ut vid en ny kontakt. Har Alecta gjort fel, kan Alecta direkt ompröva ärendet och att rätta felet.

10.2 Tolkning av försäkringsvillkoren

Den som är försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare kan alltid begära att en fråga som angår denne och som berör tolkningen av dessa försäkringsvillkor behandlas i ITP-nämnden - oavsett om frågan varit föremål för någon åtgärd eller beslut hos Alecta. Alecta kan också rådfråga ITP-nämnden om tolkningen av dessa villkor och bestämmelser i övrigt rörande försäkringen.

10.3 Överprövning

Beslut från Alectas försäkringsnämnd

Den som är försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare kan begära överprövning av Alectas beslut.

Den som fortfarande är missnöjd efter omprövning av beslutet kan vända sig till Alectas försäkringsnämnd för överprövning. Adressen är Alectas försäkringsnämnd, 103 73 Stockholm. Vissa ärenden får inte avgöras av försäkringsnämnden utan ska istället hanteras av ITP-nämnden.

Alecta har en klagomålsansvarig som är registrerad hos Finansinspektionen, se Alectas webbplats. Det är också möjligt att väcka talan mot Alecta vid allmän domstol i Sverige.

Beslut i ITP-nämnden

Ärenden som inbegriper tolkning av ITP-planen prövas i första hand i ITP-nämnden. Har ärendet prövats i ITP-nämnden och om det därefter kvarstår en tvist, har part i tvisten rätt att hänskjuta frågan för slutligt avgörande i pensions-skiljenämnden Svenskt Näringsliv – PTK, enligt ITP-planens avsnitt A avdelning 1, punkt 15. Även andra beslut i ITP-nämnden kan överprövas av pensions-skiljenämnden.

11. Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring – ITP Utland

11.1 Inledning

Kollektivavtalad skyldighet att teckna ITP gäller i vissa fall även vid tjänstgöring utomlands vilket regleras i ITP-planens avdelning C. Här beskrivs endast de avvikelser från och tillägg till ITP 1 gällande sjuk- och efterlevandepension som gäller vid utlandstjänstgöring. Om annat inte framgår nedan gäller alltså ordinarie villkor för ITP 1 även under tid då den försäkrade omfattas av ITP Utland.

Här beskrivs även kortfattat vilka anställda som omfattas av ITP Utland. Mer detaljerad vägledning för arbetsgivare finns på avtalat.se och på Collectums webbplats collectum.se. För anställda finns information på webbplatsen avtalat.se. Beskrivningen nedan syftar till att översiktligt upplysa om kollektivavtalet och kan inte åberopas mot Alecta som grund för att omfattas eller inte omfattas av ITP Utland.

Arbetsgivaren ska göra en särskild anmälan till Collectum för varje enskild person som ska omfattas av ITP Utland. Så länge den anställde omfattas av svensk socialförsäkring, vanligen mellan tolv och 24 månader efter att utlandsuppdraget påbörjats, ska dock ITP Utland inte tecknas. Ett grundläggande krav för att ITP Utland ska kunna tecknas är att den anställde omfattas av både ITP och svensk socialförsäkring innan utlandstjänstgöringen påbörjas.

11.2 Förmåner som avviker i ITP Utland

För tjänsteman som anmäls till ITP Utland tecknas sjukpension vid utlandstjänstgöring. Sjukpension vid utlandstjänstgöring ersätter ordinarie sjukpension i ITP 1 och sjukförmåner från Försäkringskassan när rätt till sådana saknas då den försäkrade har blivit utskrivet från svensk socialförsäkring på grund av utlandstjänstgöring, se punkt 11.4, *Sjukpension vid utlandstjänstgöring*.

Beroende på slag av utlandstjänstgöring och tjänstgöringsland tecknas utöver sjukpension vid utlandstjänstgöring och de förmåner som normalt ingår i ITP 1 även efterlevandepension vid utlandstjänstgöring, se punkt 11.5, *Efterlevandepension vid utlandstjänstgöring*, som kompensation när den försäkrade inte längre tillhör svensk socialförsäkring och arbetsgivaren därmed inte betalar socialförsäk-

ringsavgift för efterlevandepension i Sverige.

Kompensation för efterlevandepension i ITP Utland är obligatorisk för försäkrad som arbetar utomlands som fortsatt anställd och avlönad av den svenska arbetsgivaren (så kallad utsändning) och för anställd som arbetar utomlands på den svenska arbetsgivarens uppdrag i ett syster-, dotter eller koncernbolag (så kallad dubbelanställning) om arbetet sker i ett land utanför EU/EES som Sverige inte ingått en socialförsäkringskonvention om pension med.

Kompensation för efterlevandepension i ITP Utland kan dock tecknas av arbetsgivaren på frivillig basis när den anställde arbetar i ett land inom EU/EES eller i ett land som Sverige ingått en socialförsäkringskonvention om pension med som av Collectum anses otillräcklig. Vid dubbelanställning kan skyldigheten att teckna kompensation i ITP Utland avtalas bort genom särskilt avtal mellan arbetsgivaren och den försäkrade.

11.3 Pensionsmedförande lön

Den lön som arbetsgivaren ska anmäla till Collectum när den försäkrade omfattas av ITP Utland är den lön som ett motsvarande arbete skulle ge i Sverige. Lönetillägg för ökade levnadsomkostnader och andra särskilda förhållanden i arbetslandet ska inte ingå i den pensionsmedförande lönen.

11.4 Sjukpension vid utlandstjänstgöring

Sjukpensionen är avsedd att ge samma ersättningsnivåer vid sjukdom som vid arbete i Sverige och gäller när den försäkrade har blivit utskrivet från svensk socialförsäkring och istället är inskrivet i arbetslandets socialförsäkring.

Försäkrad som omfattas av ITP Utland har rätt till sjukpension då arbetsförmågan är nedsatt med minst 25 procent och karenstiden är uppnådd.

Vid fullständig arbetsoförmåga utbetalas hel sjukpension vid utlandstjänstgöring med följande procenttal av den förmånsgrundande lönen.

Nedanstående gäller då rätt till sjukpension finns från den 2 januari 2022 och senare. Finns rätt till sjukpension från en tidigare tidpunkt gäller istället

vad som anges i den då gällande ITP-planen.

Lön	till dag 360	därefter
< 10 prisbasbelopp	90 %	80 %
10 prisbasbelopp – 20 inkomstbasbelopp	65 %	65 %
20 inkomstbasbelopp – 30 inkomstbasbelopp	32,5 %	32,5 %

Vid partiell arbetsförmåga betalas sjukpension ut med så stor del av fullt belopp som svarar mot graden av arbetsförmåga i den anställning som försäkringen grundas på.

Utbetalningssamordning

Har den försäkrade rätt till sjukersättning från annan av arbetsgivaren betald försäkring, annan sjukersättning som arbetsgivaren betalar ut, utländsk socialförsäkring eller arbetsskadeförsäkring, utländska ersättningar som liknar tidigare nämnda förmåner eller ersättning på grund av utländska skadeståndsrättsliga regler, minskas sjukpensionen med denna ersättning för varje månad som denna ersättning betalas ut.

Utbetalas sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (2010:110), helt eller delvis, ska sjukpensionen minskas även med detta belopp.

Återkomst till Sverige

Försäkrad, som har rätt till sjukpension enligt ovan och som efter fullgjord utlandstjänstgöring återkommer till Sverige och då inte får anställning och därmed inte har rätt till sjukpenning enligt socialförsäkringsbalken (2010:110), har rätt till sjukpension utan hänsyn till den annars gällande karenstiden på 90 dagar om han är arbetsförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall vid återkomsten eller blir det under den tid försäkringsskyddet upprätthålls enligt punkt 5, *Efterskydd för sjukpension och premiefrielseförsäkring*.

Uppgifter och handlingar som krävs för att få sjukpension vid utlandstjänstgöring

Nedsatt arbetsförmåga ska styrkas med läkarintyg på svenska eller engelska. Försäkrad som gör anspråk på sjukpension ska utan kostnad för Alecta

lämna de uppgifter och läkarutlåtanden om sjukdomen eller olycksfallet och den därav följande arbetsförmågan som Alecta begär.

Begär Alecta ett särskilt läkarutlåtande eller andra särskilda handlingar för att den försäkrade ska kunna styrka sin rätt till sjukpension vid utlandstjänstgöring betalas kostnaderna för detta av Alecta upp till det belopp som Alecta bestämmer. Dessutom är den försäkrade skyldig att följa de föreskrifter som Alecta meddelar om undersökning eller behandling av läkare, sjukhusvård, arbetslivsinriktad rehabilitering eller liknande åtgärder, som syftar till att den försäkrade ska återfå arbetsförmågan helt eller delvis för att ha rätt till denna sjukpension. Den försäkrade är skyldig att besöka av Alecta anvisad läkare för undersökning eller behandling eller, om hälsotillståndet förhindrar detta, ta emot denna läkare i bostaden. Har Alecta anvisat viss läkare för undersökning betalar Alecta läkarens arvode för denna undersökning.

11.5 Efterlevandepension vid utlandstjänstgöring

Efterlevandepensionen är avsedd att kompensera för bortfall av svensk allmän efterlevandepension om tjänstemannen dör under tjänstgöring utomlands. Försäkringen tecknas vid utlandstjänstgöring som en särskild efterlevandepension i Alecta tidigast från 18 års ålder.

Försäkringsskyddet inträder från och med det andra kalenderåret efter det år, då de ovan angivna förutsättningarna blev uppfyllda. Ett villkor för att försäkringsskyddet ska inträda är dock att de angivna förutsättningarna i punkt 11.2, *Förmåner som avviker i ITP Utland*, fortfarande är uppfyllda vid denna tidpunkt.

Försäkringsskyddet gäller därefter till och med slutet av det tredje kalenderåret efter att de angivna förutsättningarna i punkt 11.2, *Förmåner som avviker i ITP Utland*, inte längre är uppfyllda. Dock gäller försäkringsskyddet längst till och med månaden innan den då den försäkrade fyller 66 år.

AVVIKELSE

För försäkrad som senast 30 juni 2023 fyllt 65 år gäller försäkringsskyddet som längst till och med månaden innan den då den försäkrade fyllde 65 år.

Pensionens storlek och utbetalning

Om den försäkrade avlider under tid som försäkringsskydd gäller enligt ovan, utbetalas efterlevandepension enligt följande:

- Till den försäkrades make/maka, registrerade partner eller sambo utbetalas 1,0 inkomstbasbelopp per år under fem år, dock minst till och med den månad då den försäkrades yngsta barn fyller tolv år.
- Till vart och ett av den försäkrades barn utbetalas 0,5 inkomstbasbelopp per år till och med den månad då barnet fyller 20 år.

Med sambo menas ogift person som sammanbor med ogift försäkrad under sådana förhållanden så att sambolagen (2003:376) är tillämplig på dem.

Med barn avses den försäkrades egna biologiska barn och adopterade barn där adoptionen skett före det att den försäkrade fyllt 60 år. Sistnämnda begränsning gäller inte om det adopterade barnet är barn till den försäkrades make eller om det vid dödsfallet har förflutit mer än fem år sedan adoptionstidpunkten.

Med inkomstbasbelopp menas det inkomstbasbelopp som gäller för utbetalningsåret.

Pensionen betalas ut från och med månaden efter dödsfallet och till och med den månad då förmanstagaren avlider eller rätten till pension enligt ovan upphör. Saknas förmanstagare görs ingen utbetalning.

Den som gör anspråk på pension ska styrka sin rätt genom att skicka in Dödsfallsintyg och släktutredning till Alecta, samt i övrigt på det sätt som Alecta anger. Handlingarna ska skickas in utan kostnad för Alecta.

12. Särskilda bestämmelser för ITP Sjö och ITP Skärgård

12.1 Inledning

Dessa särskilda bestämmelser gäller för sjukpension och premiefrielseförsäkring enligt ITP Sjö och ITP Skärgård. ITP Sjö är ett kollektivavtal mellan Sjöfartens Arbetsgivareförbund (SARF) och Sjöbefälsföreningen (SBF). ITP Skärgård är ett kollektivavtal mellan Almega Tjänsteföretagen och Sjöbefälsföreningen (SBF).

12.2 Försäkringsvillkor

Alectas ”Försäkringsvillkor för premiefrielseförsäkring och sjukpension ITP 1 samt sjuk- och efterlevandepension vid utlandstjänstgöring ITP 1” gäller även för ITP Sjö och ITP Skärgård med nedan förtecknade tillägg och avvikelser.

12.3 Pensionsmedförande lön

För ITP Sjö och ITP Skärgård gäller ett annat regelverk för pensionsmedförande lön. Detta återfinns i 5 § i kollektivavtalen ITP Sjö och ITP Skärgård.

12.4 Internationaliseringsavtal

För sjöbefäl som omfattas av ITP Sjö och Internationaliseringsavtalet (uppgörelse som reglerar villkoren för sjöbefäl som överförs till arbete på utländska fartyg under utländsk flagg) gäller ITP Utland enligt ”Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring” mellan Svenskt Näringsliv och PTK. Omfattas sjöbefäl av Internationaliseringsavtalet får arbetsgivare istället för ITP Utland tillämpa annan pensionslösning. Sådan tillämpning av alternativ pensionslösning ska gälla samtliga sjöbefäl som hos arbetsgivaren omfattas av internationaliseringsavtalet. Den alternativa pensionslösningen omfattas inte av garanti-bestämmelserna i ITP-planen och de omfattas inte heller av ITP Sjö.

12.5 Sjukdom

Sjöbefäl som omfattas av ITP Sjö är berättigade till full lön vid arbetsoförmåga under redarskyddad tid. Sådan tid kan variera mellan 30 och 150 dagar beroende på anställningstid och avtal. Arbetsgivaren har så kallad regressrätt (rätt till förmånen) under redarskyddad tid då den försäkrade får sjukpenning och ITP:s sjukpension. För att arbetsgivaren ska kunna erhålla ITP:s sjukpension, ska den försäkrade underteckna en särskild fullmakt som bifogas arbetsgivarens sjukanmälan till Collectum. När den redarskyddade tiden upphör, betalar Alecta ut ersättningen till den försäkrade.

13. Ordlista

Alectas försäkringsnämnd

En intern överprövningsinstans som har inrättats för att Alectas kunder ska kunna få en prövning av tvistiga ärenden hänförliga till Alectas försäkringsprodukter utan att behöva vända sig till domstol eller annan extern instans.

Alternativ pensionslösning

Individuell tjänstepensionsförsäkring som ersätter delar av en kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring/försäkringslösning för anställda med en pensionsmedförande lön som överstiger tio inkomstbasbelopp (så kallad "tiotaggarlösning").

Arbetsoförmögen

En arbetstagare är arbetsoförmögen då han inte kan arbeta på grund av sjukdom eller olycksfall.

Avtalad pensionsålder

Den ålder då ålderspension börjar utbetalas enligt avtal. Den avtalade pensionsåldern påverkas inte av eventuellt uppskjutet eller förtida uttag av pensionen.

Avtalat

Ett varumärke som ägs gemensamt av Svenskt Näringsliv, LO och PTK. Under varumärket ges information om de kollektivavtalade försäkringar som omfattar privatanställda tjänstemän och arbetare.

Basbelopp

Används för att fastställa vissa försäkringsbelopp och lönegränser. Det finns flera olika basbelopp; prisbasbelopp, förhöjt prisbasbelopp och inkomstbasbelopp. Alla fastställs årligen av regeringen.

Collectum

Administrerar tjänstepensionen ITP och tjänstegrupplivförsäkringen TGL för tjänstemän. Collectum samlar in uppgifter relaterade till den försäkrades anställning, förmedlar val och upphandlar nya valbara försäkringsprodukter.

Dödsfallsintyg och släktutredning

Ett intyg som används för att visa när en person avled och vilka efterlevande den avlidne personen har. Utfärdas av Skatteverket.

Efterskydd

Skydd som innebär att försäkringen kan fortsätta att gälla med oförändrade förmåner under viss tid, då en försäkrad lämnar sin anställning av annan anledning än pensionsavgång.

Flytträtt

Villkor i försäkringen som gör det möjligt för försäkringstagaren eller den försäkrade att under vissa förutsättningar flytta försäkringskapital från en försäkringsgivare till en annan eller från en förvaltningsform till en annan.

Fortsättningsförsäkring

Försäkring som är tecknad för att bibehålla förmåner i en tidigare, avslutad försäkring.

Förmånsbestämd pension

Pension som i förväg är bestämd till ett visst belopp eller en viss andel av lön eller basbelopp.

Förmånsgrundande lön

Ett snitt på tolv pensionsmedförande månadslöner bildar den förmånsgrundande lönen. Se pensionsmedförande lön.

Förmånstagare

Den person som försäkringsbelopp ska betalas ut till.

Försäkrad

Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller.

Försäkring

Avtal där ena parten (försäkringstagaren) betalar en premie för att den andra parten (försäkringsgivaren) övertar en ekonomisk risk och betalar ut ersättning om en i avtalet specificerad händelse inträffar.

Försäkringsbesked

Uppgift från försäkringsgivaren om en försäkrads aktuella försäkringsskydd.

Försäkringsgivare

Försäkringsföretag eller tjänstepensionsföretag som

fysisk eller juridisk person har tecknat försäkring med.

Försäkringstagare

Den som ingått försäkringsavtal med försäkringsgivaren och äger försäkringen.

Försäkringstekniska antaganden

De försäkringstekniska antagandena är en del av de försäkringstekniska riktlinjerna. Antaganden görs för att kunna beräkna bland annat återköpsvärden, fördelning av återbäring samt soliditetsreserver.

Försäkringstekniska riktlinjer

En försäkringsgivare ska upprätthålla och följa försäkringstekniska riktlinjer. Sådana riktlinjer ska innehålla principerna för hur premier bestäms, beräkning av försäkringstekniska avsättningar, återköp och belåning av försäkringar, fördelning av återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade, avgivande och mottagande av återförsäkring samt hur soliditeten ska tillgodoses.

Förtida uttag

Uttag av pension före avtalad pensionsålder.

Hälsoprövning

Prövning av om den försäkrades hälsotillstånd uppfyller försäkringens villkor.

Inkomstbasbelopp

Belopp som följer inkomstutvecklingen i Sverige och som varje år fastställs av regeringen.

ITP-nämnden

En partssammansatt nämnd med representanter för Svenskt Näringsliv och PTK. Nämnden företräder kollektivavtalsparterna i frågor som rör tolkning och tillämpning av ITP-planen.

ITP-planen

Kollektivavtalad pensionsplan för privatanställda tjänstemän som är överenskommen mellan Svenskt Näringsliv och PTK.

Karenstid

Tidsperiod som måste ha förflutit innan rätt till viss förmån inträder.

Kollektivavtal

Skriftligt avtal mellan arbetstagarorganisation och arbetsgivarorganisation eller enskild arbetsgivare som reglerar löner och övriga anställningsvillkor för arbetstagare.

Kompletterande premier

Extra premier som arbetsgivaren betalar in.

Konventionsland

Ett land med vilket Sverige ingått socialförsäkringskonvention.

Pensioneringsavtal

Avtal om anslutning till ITP-planen som tecknas mellan Collectum och arbetsgivaren.

Pensionsmedförande lön

Den lön som pensionen beräknas på. Se förmånsgrundande lön.

Pensionsskiljenämnden

Tvister om tolkning och tillämpning av pensioneringsavtal, försäkringsavtal, försäkringsvillkor eller andra bestämmelser rörande ITP-planen, ska avgöras av pensionsskiljenämnden. Pensionsskiljenämnden har upprättats i enlighet med lagen (1999:116) om skiljeförfarande.

Pensionstillägg

Tillägg till pensionens grundbelopp vars syfte är att värdesäkra pensionen mot inflation.

Pensionsålder

Se avtalad pensionsålder.

Personuppgiftsansvarig

Den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandling av personuppgifter.

Premie

Belopp som betalas till försäkring.

Premiebefrielse

Försäkringsgivaren tar över ansvaret för premiebetalningen då den försäkrade är arbetsoförmögen och villkoren för detta är uppfyllda.

Premiereduktion

Minskning av premie.

Premietillägg

Tillägg till premiens grundbelopp som betalas vid försenad premiebetalning.

Prisbasbelopp

Belopp som följer prisutvecklingen i Sverige och som varje år fastställs av regeringen.

PTK

Samverkansorganisation för anslutna fackförbund med privatanställda tjänstemän. Avtalspart i ITP-planen.

Risikförsäkring

Försäkring utan sparande som upphör när premiebetalningen upphör.

Sjukersättning

Ersättning från Försäkringskassan för den som troligen aldrig kommer att kunna arbeta heltid på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning.

Sjukpenning

Ersättning från Försäkringskassan under tid som man har nedsatt arbetsförmåga och är sjukskriven.

Släktutredning

Se Dödsfallsintyg och släktutredning.

Socialförsäkring

Samlingsnamn på en rad olika trygghetsersättningar i samhället såsom sjukpenning, pension och barnbidrag.

Socialförsäkringsbalken (2010:110)

Lag som samlar lagstiftningen inom socialförsäkringsområdet.

Socialförsäkringskonvention

Ett avtal mellan två länder som reglerar medborgarnas rätt till socialförsäkring vid arbete i det andra konventionslandet.

Svenskt Näringsliv

Arbetsgivarorganisation som är avtalspart i ITP-planen.

Tjänstepension

Pension som bekostas av arbetsgivaren.

Utbetalningssamordning

Minskning av utbetald pension på grund av vissa andra utbetalningar.

Utsändning

När den anställde sänts ut till ett annat land av sin arbetsgivare med ett godkänt utsändningsintyg från Försäkringskassan.

Valcentral

Företag som hanterar valet och administrationen av tjänstepension inom ett visst område.

Återköp

Utbetalning av försäkringens hela värde som ett engångsbelopp.

Ömsesidigt tjänstepensionsbolag

Tjänstepensionsbolag som ägs av sina kunder.

Överskott

Medel som uppstår om utfallet av de försäkrings tekniska antagandena blir mer gynnsamt än vad som antagits när premien fastställdes.

